

6. Василик О.Д. Теорія фінансів: Підручник / О.Д. Василик. – К.: НІОС. – 2000. – 416 с.
7. Павлова Л.Н. Финансовый менеджмент. Управление денежным оборотом предприятия: Учебник для вузов / Л.Н. Павлова. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1995. – 400 с.
8. Черваньов Д.М. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України / Д.М. Черваньов, Л.І. Нейкова. – К.: Т-во «Знання», КОО, 1999. – 514 с.
9. Поляков М.Й. Сутність, роль і значення інвестицій як основи економічного розвитку [Електронний ресурс] / М.Й. Поляков // Режим доступу до журн.: [http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvbdfa/2010_1/1\(18\)_2010_articles/1\(18\)_2010_Poliakov.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvbdfa/2010_1/1(18)_2010_articles/1(18)_2010_Poliakov.pdf)
10. Гитман Л.Дж. Основы инвестирования / Л.Дж. Гитман, М.Д. Джонк.; пер. с англ. – М.: Дело, 1997. – 1008 с.
11. Долан Э.Дж. Рынок: микроэкономическая модель / Э.Дж. Долан, Д.Е. Линдсей; пер. с англ. – В. Лукашевича и др. [Под общ. ред. Б. Лисовика и В. Лукашевича]. – СПб.: Печатный Двор, 1992. – 496 с.
12. Доунс Д. Финансово-инвестиционный словарь / Д. Доунс, Дж.Е. Гудман; пер. 4-го англ. изд. – М.: ИНФРА-М, 1997. – XXII, 586 с.
13. Кейнс Дж. Общая теория занятости, процента и денег / Дж. Кейнс. – М.: Прогресс, 1978. – 494 с.
14. Мареха І.С. Теоретико-методологічні засади визначення якості інвестицій: сутнісно-змістова основа та класифікаційні ознаки / І.С. Мареха // Механізм регулювання економіки. – 2010. – №1. – С. 229–239.
15. Большая советская энциклопедия. – [3-е изд.]. – М. – Т. 10. – 1972. – 592 с.
16. Економічна енциклопедія у трьох томах / [редкол. С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін.]. – К.: Видавничий центр «Академія». – Т. 1, 2000. – 864 с.
17. Банківська енциклопедія / [Глід редакцією д.е.н. професора А.М. Мороза]. – К.: «Ельтон», 1993. – 336 с.
18. Большой экономический словарь / [под ред. А.Н. Азриляна]. – М.: Фонд «Правовая культура», 1994. – 528 с.
19. Словник фондового ринку / [автор-упорядник В.Ф. Кобзар. Під загальною редакцією Ю.М. Тараторіна]. – Київ-Кіровоград, 1997. – 155 с.
20. Словник сучасної економіки Макміллана.; пер. з англ. – К.: АртЕк, 2000. – 640 с.
21. Новый тлумачний словник з української мови / [укладач: І.О. Радченко]. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2006. – 544 с.
22. Коноплінський В.А. Економічний словник. Тлумачно-термінологічний / В.А. Коноплінський, Г.І. Філіна. – К.: КНТ, 2007. – 580 с.
23. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. / А.А. Пересада. – К.: Лібра, 2002. – 472 с.
24. Бернар И. Толковый экономический и финансовый словарь: в 2-х т. / И.Бернар, Ж.-К. Колли; пер. с фр. – М.: Междунар. отношения, 1994. – Т. 2. – 720 с.
25. Беренс В. Руководство по оценке эффективности инвестиций / В. Беренс, П.М. Хавранек.; пер. с англ. – [2-е изд. перераб. и доп.] – М.: АОЗТ «Интерэксперт», Инфра-М, 1995. – 528 с.
26. Массе П. Критерии и методы оптимального определения капиталовложений / П. Массе. – М., 1971. – 235 с.
27. Shapiro A.C. Modern Corporate Finance / A.C. Shapiro. – New York: Macmillan Publishing Company, 1991. – 625 p.
28. Шаров О.М. Шляхи розширення інвестиційної діяльності банків / О.М. Шаров // Проблеми і перспективи розвитку фінансової системи України. – К.: НДФІ, 1998. – С. 93–97.
29. Дорошенко Т.В. Сутність інвестицій як економічної категорії / Т.В. Дорошенко // Фінанси України. – 2000. – №11. – С. 114–117.

В.В. ТОКАР,
к.е.н., Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана

Інституційна архітектоніка мобілізаційно-інноваційної моделі розвитку

У статті досліджується інституційна архітектоніка мобілізаційно-інноваційної моделі розвитку через призму людського й соціального капіталу. Представлені авторські пропозиції формування першочергових інститутів з урахуванням специфіки окремих елементів соціально-економічної системи України.

В статье исследуется институциональная архитектура мобилизационно-инновационной модели через призму человеческого и социального капитала. Представлены авторские предложения формирования первоочередных институтов с учетом специфики отдельных элементов социально-экономической системы Украины.

This article researches the institutional architectonics of the mobilization-innovation model through the lenses of the human and social capital. The author's suggestions of the development of the top priority institutes taking into the consideration the specificity of the certain elements of the Ukrainian socioeconomic system are stated.

Постановка проблеми. За даними експертів ООН, які базуються на дослідженні 192 країн світу, економічне зростання на сучасному етапі обумовлюється наявністю капіталу – на 16%, природних ресурсів – на 24%; людського й соціального потенціалу – на 64% [11, с. 260], проте світові економічні тенденції доводять, що ефективність реалізації

якісних характеристик людини, зокрема як працівника, в період панування інноваційних технологій залежить від наявності відповідних умов, перш за все сприятливого національного інституційного середовища.

Формування інститутів відбувається разом з формуванням людського суспільства. Певні інститути розвиваються, змінюють свій зміст і форми; інші, зігравши свою роль, щезають з історичної арени; з'являються нові інститути, які породжуються новими умовами функціонування суспільства [6, с. 168]. Таким чином, першоосновою ефективного функціонування соціально-економічних систем країн та інтеграційних утворень виступає вибір адекватної викликам сучасного етапу моделі розвитку та формування відповідно до неї якісної структури інститутів, які повинні враховувати цивілізаційно-національні особливості. Таким чином, на порядок денний ставиться актуальне теоретичне питання реалізації інституційної архітектури мобілізаційно-інноваційної моделі розвитку України.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. С. Архієреєв указує, що ще давні греки використовували поняття «архітектоніка» для позначення будівельного мистецтва. У сучасній архітектурі даний термін застосовується для виразу закономірностей будівлі, її конструктивних особливостей. У мистецтві архітектоніка позначає загальний план побудови витвору, співвідношення його головних і підрядних елементів. У сферах, які є результатом свідомої діяльності людей, під архітектонікою розуміють закономірності побудови структури продуктів цієї діяльності, співвідношення їхніх основних частин, їхню спів-розмірність, пропорційність, стійкість, рівновагу. Дане поняття активно використовується в областях, які не пов'язані з діяльністю людей: у геології архітектоніка позначає загальну картину геологічного утворення, особливості залягання порід на певній місцевості. У теперішній час термін «архітектоніка» використовується набагато ширше згаданих галузей: електроніка (архітектоніка чипів), косметологія (архітектоніка облич) тощо [2, с. 464–465].

На думку Т. Артемової, уявлення про інституційну архітектоніку сягають ідеалів про гідне життя, яка визріла в надрах античної філософської думки (Аристотель, Платон), утопічних «мрій» раннях соціалістів; концептуально оформлюються в теоріях загальної економічної рівноваги неокласичної школи, ціни виробництва класичної школи, стандартного товару Сраффі; реально втілюються в моделях традиційного соціалізму й соціального господарства [1, с. 360].

У систему економічних категорій поняття «інституційна архітектоніка» запровадив А. Гриценко, який визначає її як структуру інститутів, яка складається з правил, норм, стереотипів, традицій, установ та інших соціальних утворень у їхніх відношеннях з сутністю та загальним естетичним планом побудови цілісної соціальної системи [4, с. 27].

Необхідно також внести деякі уточнення стосовно об'єкта дослідження даної статті – мобілізаційно-інноваційної моделі. За визначенням енциклопедичного словника, мобілі-

зація (франц. mobilisation, від лат. mobilis – рухомий) – приведення кого-небудь або чого-небудь у активний стан; зосередження сил та засобів для досягнення якої-небудь мети [10, с. 461]. В організаційному контексті поняття мобілізації означає: 1) «заклик до групи з приводу спільної справи»; 2) «об'єднання всієї енергії для здійснення якоїсь справи». Мобілізаційна поведінка полягає у тому, що критична маса співробітників свідомо й добровільно без відповідної матеріальної винагороди прикладають додаткові зусилля при здійсненні своєї діяльності за напрямками [8, с. 2–3]: 1) безперервне самовдосконалення 2) узгодження власних дій з організаційними пріоритетами; 3) добровільна координація своїх дій з діями колег. Подібні тенденції спостерігаються на рівні національних утворень, коли критична маса громадян відчувають свою причетність до результатів соціально-економічної діяльності держави в цілому, приймають активну участь у проведенні перетворень на локальному, регіональному й національному рівнях.

На думку Л. Абалкіна, мобілізаційна економіка – антикризова економіка, яка пов'язана з надзвичайними обставинами, яка може поєднуватись із політичною демократією та укріпленням ринкових інститутів. У свою чергу О. Жуков визначає межі застосування мобілізаційної моделі лише екстремальними умовами. За визначенням С. Глазьева, «мобілізаційна економіка – це така система регулювання економічної діяльності, яка дозволяє забезпечити максимальне повне використання наявних виробничих ресурсів» [9].

Найбільш обґрунтовану позицію займає російський учений А. Городецький, який послідовно критикує обмежені трактування мобілізаційної моделі [3]: 1) державне втручання в економіку; 2) доповнення ринкового саморегулювання державним регулюванням; 3) антикризові заходи економічної політики; 4) надзвичайний (авральний) стан; 5) економіка СРСР у періоди індустріалізації та колективізації країни, війн та загострення глобальних протистоянь. Визначаючи наявність перерахованих моментів у конкретних типах мобілізаційного розвитку, які можуть диктуватися реальними потребами історичного процесу або вироджуватися в його ексцеси, А. Городецький правильно акцентує увагу на особливостях сучасного етапу розвитку світової економіки та кризового стану країн пострадянського простору, який вимагає представлення цілей мобілізаційної моделі у вигляді цільової тріади «постіндустріальний стрибок – трансформаційні зрушення – антикризовий прорив і економічне зростання».

У науково-дослідній літературі почесне місце займає запропонована українським науковцем Н. Татаренко концептуально цілісна національна мобілізаційна модель, реалізація якої складається з двох етапів [13, с. 17–18]: 1) використання внутрішнього потенціалу (формування раціональної, життєздатної структури виробництва), що потребує прихованої форми автаркії (відносна закритість); 2) прорив (експансія) на зовнішній ринок. Основними ознаками мобілізаційної моделі виступають: 1) інституційність; 2) синергетизм;

3) комунітарність; 4) конфронтаційність; 5) автарктичність; 6) експансивність; 7) стратегічне регулювання державою всіх суспільних (на макро- і мікрорівні) процесів та зовнішньо-економічної діяльності.

Незважаючи на окремі продуктивні дослідження, які присвячені інституційній архітектоніці, включаючи піонерну колективну монографію «Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований», навіть один із її співавторів Ю. Павленко визнає необхідність проведення пошуків «ефективної, реалістичної та сильної моделі продуктивної реорганізації економічної та соціокультурної системи» України, «виходячи з наявних на сьогоднішній день позитивних тенденцій, які укорінені в її національно-цивілізаційну традицію» [11, с. 260], тобто констатується відсутність поєднання глибоких теоретичних напрацювань дослідників інституційної архітектоники з формуванням на їхній основі теоретично-прикладних рекомендацій щодо побудови адекватної сучасним викликам глобального середовища моделі соціально-економічного розвитку країн периферії та напівпериферії (до яких належить Україна).

Метою статті є визначення структури та якісних характеристик базисних інституційних блоків мобілізаційно-інноваційної моделі розвитку країн периферії та напівпериферії на прикладі України.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні провідні українські дослідники займаються пошуком інститутів, які здатні виступити джерелом, «мотором» ефективних перетворень на національному та регіональному рівнях. Актуалізації даної проблематики на сучасному етапі пояснюється неспроможністю ідеалізованих інституційних систем США та країн ядра ЄС при механічному перенесенні на інший цивілізаційно-національний ґрунт забезпечити реальну демократизацію суспільства, вирішити накопичені соціально-економічні проблеми й подолати розрив країн периферії та напівпериферії від «золотого мільярда».

Внутрішньою глибинною основою ринкової економіки європейського та американського зразків виступає свобода у широкому значенні: від базових прав людини до вільної конкуренції на основі підприємницької діяльності. Відсутність сформованих століттями інститутів суспільного контролю над владою та внутрішніх «фільтрів» формування політичної та економічної еліти (неформальні етичні правила поведінки; інститут лобіювання; традиції демократичної системи виборів народних представників; місцеве самоврядування; концепція влади як відповідальності, а не як легкого способу особистого збагачення тощо) у країнах периферії та напівпериферії призводить до розквіту «фасадних» демократій і компрадорського «великого» бізнесу.

У результаті псевдо-реформування на пострадянському просторі з'явилися олігархічні групи, багатство яких виникло не на основі розширеного відтворення народного господарства, а в результаті «розподілу й перерозподілу накопичених суспільством матеріальних благ». Специфічні історично не-

виправдані способи збагачення спровокували формування особливого менталітету, стереотипи поведінки певних прошарків економічної еліти, які почали спотворювати морально-психологічний стан суспільної свідомості: деформуючи систему цінностей; відчужуючи індивідів від суспільства; породжуючи апатію та розчарованість [5, с. 175–176]. Необхідно при цьому визнати, що не можна звинувачувати Захід у його прагненні підпорядкувати життєвий простір на основі експансії свого стилю життя та поглядів, що є цілком природно як для біологічних істот, так і для соціумів. Проблема полягає в тому, що у пострадянських країнах не вистачило внутрішнього інституційного «імунітету» у вигляді формальних установ, законів та неформальних цінностей, традицій, уявлень, щоб протистояти згубному впливу негативних явищ та адаптувати позитивні досягнення Західної цивілізації. Відсутність захисних бар'єрів на шляху псевдо-цінностей «дикого» капіталізму та надмірного егоцентризму пояснюється об'єктивними історичними обставинами.

Протягом двадцятого століття була знищена провідна частина інтелігенції України: загинули не лише носії знань, творчого натхнення й моральної гідності, але люди, котрі повинні були забезпечувати соціокультурне самовідтворення цих якостей. Таким чином, майже обірвалася духовно-культурна спадкоємність, без чого саме існування суспільства, як і окремих його соціальних і національних компонентів, є проблематичним. Страх репресій і голоду на десятиріччя став постійним фактором психічного життя мільйонів людей, глибоко укоренився на рівні підсвідомого. Можливо, саме це й визначало поведінку багатьох із тих, хто пережив жайття тих років, їхніх дітей і навіть онуків у післявоєнній десятиліття: скритність, обережність, яка поєднується із недовірою, підлесливість по відношенню до керівництва, нерозбірливість у засобах при просуванні вгору заради мізерного добробуту й задоволення дріб'язкового марнославства, а також намагання, використовуючи будь-який випадок, закріпитися в крупних містах, які голоду як такого не відчували [12, с. 221–222]. У зв'язку з цим останні десятиліття існування УРСР характеризувалися криміналізацією суспільства на основі подвійних стандартів: офіційні догми комуністичної партії, які фактично ніким не виконувались у повсякденному житті, та реально діючі неформальні правила поведінки населення з такими явищами як: «тіньовий» сектор економіки, хабарництво, «блат» тощо.

На сьогодні ситуація різко погіршилася навіть у порівнянні з радянськими часами. Заробітна плата майже жодним чином не пов'язана з рівнем кваліфікації та якістю праці вчених, медиків або викладачів, а героями телеекрану з кінця 1990-х років стали всі, хто завгодно (з убивцями й проститутками включно), але тільки не чесні відповідальні працівники. Сучасний кризовий стан у соціокультурному вимірі посилюється тим, що жебраку в особі більшості членів суспільства штучно (шляхом радіо- й телереклами тощо) нав'язуються чужі для його споконвічної природи й традиційних, неформальних інститутів цінності та ідеали індивідуалістичного суспільства масового споживання. Останні

абсолютно не відповідають можливостям пересічної людини, але поступово укорінюються в його свідомості, особливо ментальності молодого покоління, пробуджуючи заздрість і (у тому числі й завдяки відвертій пропаганді насильства з телеекрану) агресивність [11, с. 262]. Цинічні споживчі ідеали швидко руйнують і без того спотворені радянським минулим традиційні українські цінності, такі як волелюбність, працелюбність, повага до сім'ї тощо. З такою ментальністю здійснювати широкомасштабні реформи, які потребують мобілізації всього наявного соціального та людського капіталу нації у найкращому випадку – важко, у найгіршому – неможливо.

Із сумом можна констатувати, що у своїй переважній більшості українці, які були народжені протягом 1990-х років, є фактично «втраченим поколінням», яке дорослішало без жодних укорінених ідеалів, «картини світу» та суспільно необхідних переконань. Даний факт є особливо небезпечним через те, що за уявленням соціальних психологів, формування стійких ментальних установок і стереотипів відбувається протягом перших 14–16 років життя [7, с. 806], тобто реальне державницьке будівництво пов'язано лише з наступним поколінням, виховання якого повинно будуватися з урахуванням помилок, що були допущені в минулому.

На думку О. Яременко, саме 50-річна тривалість активного економічного життя одного покоління (генерації) може пояснити довгі економічні цикли (К-цикли). У біології існує гіпотеза, що тривалість біологічного життя генерації є одним із основних факторів швидкості еволюції виду: чим коротше цей строк, тим швидше може йти еволюція. Оскільки інституційна еволюція (різновид еволюції) означає зміну звичних для більшості людей форм життєдіяльності, то очевидно, що неможливо частіше, ніж один раз у 50 років, істотно змінювати інституційну систему суспільства, тобто цілісну систему, яка визнається всіма, правил і способі господарської поведінки, – в іншому випадку будуть підірвані природно-соціальні механізми передавання досвіду та навичок від одного покоління до іншого та відбудеться руйнування соціуму [14, с. 112]. Необхідно внести у дану гіпотезу деякі уточнення. Якщо взяти за основу загальноприйнятий стандарт, то до одної генерації можна віднести людей, які народилися протягом одного десятиліття. Наприклад, широко розповсюдженню отримав термін покоління «шестидесятників», хоча в даному випадку мова йшла про активний творчий період цілого покоління. Крім цього, одночасно в конкретному соціумі співіснують декілька поколінь, у тому числі в періоді активної економічної діяльності, між якими відбувається взаємодія та конфлікти, зокрема на основі світоглядних суперечок. Залежно від кількісних і якісних співвідношень представників різних поколінь соціально-економічна система отримує той або інший вектор розвитку.

У зв'язку з виявленими особливостями функціонування цілісного соціуму, необхідно провести удосконалення інституційної системи з метою мобілізації та стимулювання реалізації творчих потенцій особливості в контексті загальнонаціональної стратегії розвитку.

По-перше, враховуючи тривалість соціально-біологічних циклів у 50 років, необхідно перейти від короткострокового до довгострокового прогнозування й середньострокового індикативного планування. Даний захід дозволить синхронізувати цикл соціально-економічного розвитку держави та період економічно активної життєдіяльності громадян. Тривалість циклу середньострокового індикативного планування має сенс прийняти на рівні п'яти років, що відповідає терміну підготовки фахівців певного спрямування, рекомендованому працевлаштування на одному місці роботи, строкам будівництва промислових, інфраструктурних і житлових об'єктів, терміну повноважень вищих представницьких і керівних органів тощо. Таким чином, мова йде про формування бюджетно-планового інституційного блоку як на рівні окремих регіонів, так і на рівні країни в цілому.

По-друге, необхідно заповнити вакуум «української мрії», тобто уявний ідеал пересічного домогосподарства, який може бути досягнуто за сумлінної праці. В українських умовах «американської мрії» (заміський будинок; два автомобілі; дві дитини; обов'язкова щорічна відпустка за кордоном; постійно зростаючий кредитний борг, який сплачується з самого початку трудової діяльності аж до виходу на пенсію тощо) для переважної більшості населення є недосяжним, враховуючи відмінність в оплаті праці та особливостями функціонування національної фінансової системи (значно більші відсотки за іпотечними й споживчими кредитами, які на даний момент практично заморожені; значно коротші строки кредитування; серйозні вимоги щодо платоспроможності позичальника тощо). На державному рівні необхідно запропонувати власне «українську мрію» та шляхи її досягнення для пересічного громадянина.

По-третє, необхідно переглянути сучасну практику формування сітки заробітної плати, де в основі піраміди лежить мінімальна заробітна плата та мінімальний прожитковий мінімум. В Україні мінімальний прожитковий мінімум не відповідає навіть рівню фізичного виживання населення, що фактично знищує стимул до праці та сприяє втечі від реальності молодого покоління за допомогою алкоголю, тютюну та заборонених видів наркотиків. На порядок денний постало назріле питання щодо визначення реального прожиткового мінімуму для людини, яка живе в період першочергового значення людського капіталу та інноваційних технологій. Мінімальна оплата праці повинна забезпечувати не лише гарантований рівень жебракування, а дозволяти людині розвиватися, власне відчувати свою гідність як необхідного члена суспільства.

По-четверте, необхідно прив'язати оплату праці «слуг народу», включаючи суддів, народних депутатів, президента, чиновників, апарат примусу тощо, до кратного розміру від рівня мінімального рівня оплати праці (що частково виконується зараз). При цьому максимальний розмір винагороди з урахуванням усіх пільг та доплат не повинен перевищувати 15-кратний розмір мінімальної оплати праці, що відповідає запобіганню надмірному розшаруванню статків населення. Не може вимираюча нація, населення якої щорічно зменшу-

ється приблизно на 400 тис. осіб, дозволити собі оплачувати розкішне життя обраних «слуг народу», які, як показує соціально-економічна статистика та реалії повсякденного життя не дуже переймаються у своїй більшості якістю виконання покладених на них функцій. Ганебне явище, коли «слуги народу» живуть набагато краще (не маючи уявлення про реальні проблеми країни) у порівнянні з пересічним громадянином, повинно бути знищене. Як і у приватному секторі економіки, так і у державному оплата праці повинна базуватися на досягнутих результатах.

По-п'яте, інституційна архітектура мобілізаційно-інноваційної моделі розвитку України логічно повинна базуватися на національній ідеї, яка об'єднує мешканців країни незалежно від території проживання, статків та походження. Мобілізуюча національна ідея явилася першочерговою причиною економічних див у післявоєнних Японії та Німеччині, КНР після реабілітації з 1978 року конфуціанських цінностей та прийняття нової концепції середньострокового й довгострокового розвитку, Індія на сучасному етапі реформування, коли новітні досягнення в інформаційних технологіях (зокрема, програмування) базуються на специфіці ментальності індусів та їхній схильності до створення підприємств малого й середнього бізнесу. Така національна ідея в Україні на сьогоднішній день відсутня, не зважаючи на спроби згуртувати націю на основі однобічного перегляду історичних подій, релігійних і мовних спекуляцій тощо.

Висновки

Ураховуючи вищенаведене, необхідно зазначити, що інституційна архітектура мобілізаційно-інноваційної моделі розвитку є перспективним напрямом дослідження. У даній статті розкрито основні першочергові заходи формування її основних інститутів, а саме:

- 1) розробка національної ідеї як першооснови інституційної архітектури;
 - 2) формування «української мрії» як уявного ідеалу пересічного домогосподарства, який може бути досягнуто за сумлінної праці на основі удосконалення умов життєдіяльності;
 - 3) удосконалення системи оплати праці з переходом до мінімального прожиткового рівня з урахуванням видатків для творчого розвитку особистості;
 - 4) обмеження оплати праці державних службовців 15-кратним розміром мінімальної заробітної плати та перехід до максимального застосування оплати праці за результативністю діяльності;
 - 5) використання середньострокового індикативного планування на основі 50-річного циклу інституційної еволюції;
- Перспективними для подальшого дослідження виступають економіко-математичні розрахунки мінімального прожиткового рівня з урахуванням видатків для творчого розвитку особистості, розробка сітки оплати праці в контексті прикладної адаптації напрацювань дослідження інституційної архітектури соціально-економічних систем.

Література

1. Артемова Т.И. Институциональная архитектура как результат ценностного выбора / Т.И. Артемова // Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / Под ред. д-ра экон. наук. А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – С. 360–374.
2. Архиреев С.И. Сущность транзакционной архитектуры / С.И. Архиреев // Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / Под ред. д-ра экон. наук. А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – С. 464–472.
3. Выход России из кризиса. Возможные сценарии развития [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.netda.ru/slovo/krizis1.htm>
4. Гриценко А.А. Институциональная архитектура: содержание и методологические подходы / А.А. Гриценко // Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / Под ред. д-ра экон. наук. А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – С. 27–33.
5. Гриценко А.А. Институциональная миссия государства в трансформационной экономике / А.А. Гриценко // Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / Под ред. д-ра экон. наук. А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – С. 170–183.
6. Гриценко А.А. Основные этапы институциональной эволюции / А.А. Гриценко // Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / Под ред. д-ра экон. наук. А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – С. 168–169.
7. Гриценко Е.А. Менталитет как элемент институциональной архитектуры / Е.А. Гриценко // Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / Под ред. д-ра экон. наук. А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – С. 802–819.
8. Карапетян Т. Концепция мобилизации / Т. Карапетян // Мобилизация персонала. – 2008. – № 11. – С. 2–6.
9. Мобилизационная экономика: путь к процветанию или развалу России? «Круглый стол в редакции Независимой газеты (1999) [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://rusotechstvo.narod.ru/finansy/f49.html>.
10. Новый иллюстрированный энциклопедический словарь / Ред. кол.: В.И. Бородулин, А.П. Горкин, А.А. Гусев, Н.М. Ланда и др. – М.: БРЭ, 1998. – 912 с.
11. Павленко Ю.В. Глобальные институции и институциональная природа Украины / Ю.В. Павленко // Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / Под ред. д-ра экон. наук. А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – С. 256–263.
12. Павленко Ю.В. Национальная катастрофа 30–40-х годов XX века и разрушение традиционной ментально-институциональной системы / Ю.В. Павленко // Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / Под ред. д-ра экон. наук. А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – С. 219–226.
13. Татаренко Н. Национальна мобілізаційна модель економічного розвитку як відповідь на виклики глобалізації / Н. Татаренко // 36. наук. праць. Вип. 48. – К.: ІСЕМВ НАН України, 2005. – С. 15–45.
14. Яременко О.Л. Механизмы институциональных изменений / О.Л. Яременко // Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / Под ред. д-ра экон. наук. А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – С. 91–117.